

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 399/09-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. novembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. V. I., G., zastúpeného advokátom JUDr. E. Š., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 4 Cb 6/04 a Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 6 Obo 20/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. V. I. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. októbra 2009 doručená sťažnosť Ing. V. I., G. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 4 Cb 6/04 a Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Obo 20/2009. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 8. októbra 2009 a

bola doplnená podaním z 19. októbra 2009 doručeným ústavnému súdu faxom 20. októbra 2009 a poštou 23. októbra 2009.

Zo sťažnosti a z jej doplnenia vyplýva, že sťažovateľ 27. februára 2002 doručil Ú. (ďalej len „ÚKSÚP“) deväť prihlášok v zmysle § 15 ods. 2 zákona č. 291/1996 Z. z. o odrodách a osivách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odrodách“), ktorými požiadal o uznanie množiteľských porastov pšenice letnej–ozimnej osiatych množiteľským materiálom odrôd pšenice ozimnej Balada, Boka, Brea a Bruta. Dňom doručenia prihlášok sa začalo deväť správnych konaní v zmysle § 18 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) v spojení s § 30 písm. d) a § 38 zákona o odrodách v znení účinnom do 31. decembra 2002. Rozhodnutím ÚKSÚP sp. zn. 382/III/02 z 27. mája 2002 bolo všetkých deväť správnych konaní zastavených. Na základe odvolania sťažovateľa z 12. júna 2002 rozhodnutím Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) č. k. 5856/2002-510 z 18. júna 2002 bolo rozhodnutie ÚKSÚP potvrdené. Sťažovateľ 10. marca 2003 požiadal o preskúmanie rozhodnutia ministerstva mimo odvolacieho konania. Rozhodnutím ministerstva č. k. 5856/02-420 z 11. júla 2003 bolo sťažovateľovi vyhovené. Ministerstvo tým vlastne potvrdilo, že pôvodné správne konanie bolo zastavené protiprávne, čím došlo k nesprávnemu úradnému postupu konajúcich správnych orgánov a k vydaniu nezákonných rozhodnutí. Sťažovateľovi tým už vznikla škoda, lebo množiteľské porasty založené v roku 2002 boli už zlikvidované, a preto v roku 2003 už ich nebolo možné uznávať, lebo vzhľadom na agrotechnické termíny zberu obilnín sa zber musel vykonať ešte v lete 2002. Ministerstvo teda rozhodnutím z 11. júla 2003 uznalo svoju zodpovednosť za škodu spôsobenú vydaním nezákonných rozhodnutí, čím došlo k splneniu zákonnej podmienky na uplatnenie nároku na náhradu škody v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon o zodpovednosti štátu“).

Vydaním nezákonných rozhodnutí a nesprávnym úradným postupom bola sťažovateľovi spôsobená škoda, lebo množiteľské porasty neboli uznávané v roku 2002 a následne nemohlo byť vykonávané ani uznávanie vyrobených množiteľských materiálov

(osív). Sťažovateľ listom z 28. júna 2004 uplatnil na ministerstve nárok na náhradu škody v celkovej výške 135 644 850 Sk s 19 % úrokmi z omeškania. Zároveň vyzval ministerstvo na predbežné prerokovanie nároku podľa § 9 zákona o zodpovednosti štátu. Listom ministerstva č. k. 1936/2004-100 z 22. decembra 2004 mu bolo oznámené, že ministerstvo uplatnený nárok na náhradu škody neuznáva.

Sťažovateľ 8. februára 2005 doručil Okresnému súdu Bratislava I žalobu proti S. (ďalej len „žalovaná“), resp. ÚKSÚP o náhradu škody 24 434 608,80 Sk (811 080,43 €) spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej správy, za ktorý zodpovedá štát reprezentovaný ministerstvom a ÚKSÚP. Právnym základom uplatneného nároku bol zákon o zodpovednosti štátu. Vec bola postúpená miestne príslušnému krajskému súdu, ktorý napokon o nej aj konal.

Rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Cb 6/04-249 zo 6. októbra 2008 bola žaloba sťažovateľa zamietnutá. Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku podľa sťažovateľa neuviedol ani jedinú právne relevantnú skutočnosť, ktorá by preukazovala dôvody zamietnutia žaloby. Nesprávne sa v rozsudku tvrdí, že sťažovateľ odvodzuje svoj nárok z ustanovenia § 373 Obchodného zákonníka. Nedôvodne sa zaoberá iba otázkou, či mal sťažovateľ súhlas na využívanie odrôd MORSTAR a či zmluva z 2. januára 1994 je mandátna alebo iná, a vôbec sa nezaobera skutočnosťou, či zákonnou podmienkou vykonávania uznávacieho konania je, alebo nie je súhlas majiteľa šľachtiteľského osvedčenia. Tým došlo aj k tomu, že príčinnú súvislosť neposudzoval vo vzťahu medzi nevykonaním uznávacieho konania a vznikom škody, ale v súvislosti s niečím, čo z odôvodnenia nie je zrejmé. Rozsudok je absolútne nekvalifikovaný a porušuje označené práva sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru.

Rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo 20/2009 z 18. júna 2009 bol rozsudok krajského súdu potvrdený, pričom ani najvyšší súd neuviedol čo len jedinú právne relevantnú skutočnosť pre takéto rozhodnutie. Podľa názoru sťažovateľa je neakceptovateľný aj záver, podľa ktorého sťažovateľovi nič nebránilo po zastavení konania opätovne podať prihlášky, pretože najvyšší súd si musel byť vedomý, že množiteľské

porasty sa fyzicky na poli zlikvidovali začiatkom júla 2002, a preto po právoplatnosti rozhodnutia o zastavení konania ich už nebolo možné opakovane prihlasovať na uznávanie v roku 2003. Nemožno totiž uznávať to, čo reálne neexistuje. Neobstojí ani argument, podľa ktorého sťažovateľovi nič nebránilo podať žalobu pre nečinnosť správneho orgánu, lebo tým by nič nedosiahol. Množiteľské porasty sa dajú uznávať prakticky iba počas troch až štyroch mesiacov. Keďže škoda vznikla v príčinnej súvislosti s tým, že ÚKSÚP a ministerstvo nevydali pozitívne rozhodnutie, ktorým by množiteľské porasty uznali alebo neuznali, neobstojí ani argument, že sťažovateľ nedoložil do spisu pozitívne rozhodnutie. Súhlas alebo nesúhlas majiteľa šľachtiteľského osvedčenia nie je zákonnou podmienkou na vykonanie uznávacieho konania, čo konštatovalo už aj ministerstvo v rozhodnutí č. k. 5856/02-420 z 11. júla 2003, a preto je neakceptovateľné argumentovať tým, že súhlas majiteľa osvedčenia nebol sťažovateľovi daný.

K porušeniu označených práv podľa ústavy a dohovoru došlo podľa sťažovateľa aj v rámci procesného postupu všeobecných súdov. Krajský súd po vyhlásení uznesenia o ukončení dokazovania prijal od žalovanej písomnú záverečnú reč, ktorá však nebola zhrnutím jej návrhov a vyjadrením sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci v zmysle § 118 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku, ale obsahovala nové právne skutočnosti, ktoré neboli predmetom dokazovania a ku ktorým sťažovateľ nemal možnosť vyjadriť sa. Krajský súd však pri rozhodovaní na toto podanie prihliadal. Túto skutočnosť uviedol sťažovateľ ako jeden z odvolacích dôvodov vyplývajúci z ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, avšak najvyšší súd pri rozhodovaní o odvolaní vôbec na to neprihliadol. Keďže záverečná reč žalovanej obsahovala nové právne skutočnosti, krajský súd mal sťažovateľovi poskytnúť možnosť vyjadriť sa k nim, lebo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy bolo jeho základným právom vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom. Za ďalšie porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy treba považovať skutočnosť, že najvyšší súd rozhodol o odvolaní bez nariadenia pojednávania, teda v neprítomnosti sťažovateľa.

Sťažovateľ ďalej v podanom odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci vzhľadom na to, že krajský súd v rozpore so skutočnosťou posúdil nárok podľa § 373 Obchodného zákonníka. Ani na tento odvolací dôvod najvyšší súd vôbec neprihliadal.

Napokon sťažovateľ listom zo 17. júna 2009 požiadal najvyšší súd o pripustenie dovolania podľa § 238 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku pre prípad potvrdenia rozsudku krajského súdu. Napriek tomu najvyšší súd nevyslovil, či dovolanie pripúšťa alebo nepripúšťa.

Rozsudok najvyššieho súdu bol doručený poštou 18. augusta 2009 a toho istého dňa sa stal aj právoplatným. Sťažnosť je preto podaná v zákonnej lehote.

Sťažovateľ navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 4 Cb 6/04 a najvyšším súdom pod sp. zn. 6 Obo 20/2009 s tým, aby boli rozsudky zo 6. októbra 2008 (v znení opravného uznesenia z 19. januára 2009) a 18. júna 2009 zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Požaduje tiež finančné zadost'učinenie 1 000 € a náhradu trov konania vo výške 4 107,28 €.

Z rozhodnutia ÚKSÚP sp. zn. 382/III/02 z 27. mája 2002 vyplýva, že konanie vo veci sťažovateľa o prihlásenie množiteľských porastov do uznávacieho konania v Českej republike podľa § 15 zákona o odrodách zastavuje. Podľa odôvodnenia ÚKSÚP 19. apríla 2002 prerušil konanie a vyzval sťažovateľa na doplnenie podania, a to o predloženie správne vyplnenej prihlášky na množenie osiva v zahraničí (vrátane pečiatky a podpisu zmluvného zástupcu zahraničného majiteľa šľachtiteľského osvedčenia). Keďže sťažovateľ 22. mája 2002 zaslal ÚKSÚP predmetné prihlášky znova nedoplnené o požadované údaje, nemožno v konaní pokračovať.

Z rozhodnutia ministerstva č. k. 5856/2002-510 z 18. júna 2002 vyplýva, že ním bolo potvrdené rozhodnutie ÚKSÚP sp. zn. 382/III/02 z 27. mája 2002 o zastavení konania vo veci prihlásenia množiteľských porastov do uznávacieho konania v Českej republike z rovnakých dôvodov, aké boli uvedené v rozhodnutí ÚKSÚP.

Z rozhodnutia ministerstva č. k. 5856/02-420 z 11. júla 2003 vyplýva, že na základe podnetu sťažovateľa v rámci mimoodvolacieho konania bolo zrušené rozhodnutie ministerstva č. k. 5856/2002-510 z 18. júna 2002, ako aj rozhodnutie ÚKSÚP sp. zn. 382/III/02 z 27. mája 2002 a vec bola vrátená na nové konanie a rozhodnutie. Podľa názoru ministerstva došlo k porušeniu ustanovenia § 30 Správneho poriadku, lebo nesprávne bolo zastavené konanie bez zisťovania skutočného stavu veci a bez podkladov potrebných pre rozhodnutie. Najmä sa neskúmalo, či došlo, alebo nedošlo k zániku práva sťažovateľa na dokončenie množiteľského cyklu u zastupovaných odrôd po ukončení platnosti zmluvy z 2. januára 1994, a teda či sťažovateľ má, alebo nemá právo na obchodné využívanie predmetných odrôd. Úlohou ÚKSÚP bude posúdiť každé začaté konanie samostatne, vyhodnotiť jednotlivé predložené dôkazy a po preskúmaní dispozičného práva sťažovateľa k súhlasu majiteľa šľachtiteľského osvedčenia podľa čl. V ods. 5 zmluvy z roku 1994 a po vyžiadaní súhlasu od majiteľa šľachtiteľského osvedčenia na obchodné využívanie odrody opäť o podaných žiadostiach rozhodnúť.

Z rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 14 S 128/2005-54 z 29. septembra 2005 vyplýva, že ním boli zrušené rozhodnutia ministerstva sp. zn. 2887/2005, sp. zn. 2888/2005, sp. zn. 2889/2005, sp. zn. 2890/2005, sp. zn. 2891/2005, sp. zn. 2892/2005, sp. zn. 2894/2005, sp. zn. 2896/2005 a sp. zn. 2898/2005 z 27. januára 2005 a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Z predloženého administratívneho spisu Krajský súd v Trnave zistil, že potom, ako rozhodnutím ministerstva č. k. 5856/02-420 z 11. júla 2003 v rámci mimoodvolacieho konania došlo k zrušeniu rozhodnutí ministerstva č. k. 5856/2002-510 z 18. júna 2002 a ÚKSÚP sp. zn. 382/III/02 z 27. mája 2002 o zastavení konania a o vrátení veci na nové konanie, novými rozhodnutiami ÚKSÚP sp. zn. ÚVSÚ 327/04, 328/04, 329/04, 330/04, 331/04, 332/04, 333/04, 334/04 a 335/04 z 19. júla 2004 v spojení s novými rozhodnutiami ministerstva sp. zn. 2887/2005, sp. zn. 2888/2005, sp. zn. 2889/2005, sp. zn. 2890/2005, sp. zn. 2891/2005, sp. zn. 2892/2005, sp. zn. 2894/2005, sp. zn. 2896/2005 a sp. zn. 2898/2005 z 27. januára 2005 bolo konanie o prihláškach sťažovateľa opätovne zastavené. Proti týmto novým zastavujúcim rozhodnutiam podal sťažovateľ žalobu o ich preskúmanie súdom. Podľa názoru Krajského súdu v Trnave ÚKSÚP a ministerstvo postupovali a rozhodli v rozpore s právnym názorom vyjadreným ministerstvom v jeho

rozhodnutí sp. zn. 5856/02/420 z 11. júla 2003 v rámci mimoodvolacieho konania. Pokiaľ sťažovateľ 27. februára 2002 podal deväť prihlášok, ktorými žiadal o uznanie množiteľských porastov pšenice letnej–ozimnej, ktoré boli osiate množiteľským materiálom odrôd Balada, Boka, Brea a Bruta, podal žiadosť o začatie správneho konania podľa § 18 ods. 1 Správneho poriadku. Z ustanovenia § 15 zákona o odrodách nevyplýva, že by prihláška o uznanie množiteľských porastov pšenice mala obsahovať nejaké ďalšie náležitosti sťažovateľom neuvedené, resp. nepriložené. Bolo preto povinnosťou ÚKSÚP konať o veci v merite a neboli splnené zákonné dôvody pre výzvu na doplnenie podania a na následné zastavenie správneho konania podľa § 30 ods. 1 písm. d) Správneho poriadku. Povinnosťou ÚKSÚP bolo vykonať potrebné dokazovanie a rozhodnúť v merite veci.

Z rozsudku krajského súdu č. k. 4 Cb 6/04-249 zo 6. októbra 2008 vyplýva, že ním bola zamietnutá žaloba sťažovateľa proti žalovanej o zaplatenie sumy 24 434 608,80 Sk s prísl. Sťažovateľ tvrdí, že vydaním nezákonných rozhodnutí a nesprávnym úradným postupom mu vznikla škoda, ktorej náhradu požaduje podľa zákona o zodpovednosti štátu. Z vykonaného dokazovania je nesporné, že sťažovateľ odvodzuje právo na náhradu škody z ustanovenia § 373 Obchodného zákonníka, podľa ktorého ten, kto poruší svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu, je povinný nahradiť škodu, ibaže preukáže, že porušenie povinnosti bolo spôsobené okolnosťami vylučujúcimi zodpovednosť. Medzi zmluvnými stranami MORSTAR a sťažovateľom bola 2. januára 1994 uzavretá zmluva o výhradnom práve na zastupovanie, obchodné využívanie a ďalšie množenie odrôd MORSTAR-u, pričom MORSTAR splnomocnil sťažovateľa byť nositeľom výhradného práva na skúšanie, prihlasovanie na registráciu a na právnu ochranu, množeniu a obchodnému využívaniu osív svojich odrôd v Slovenskej republike za podmienok uvedených v zmluve. Zo zmluvy nevyplýva, že by MORSTAR ako majiteľ šľachtiteľského osvedčenia dal sťažovateľovi súhlas na množenie a prihlasovanie množiteľských materiálov do uznávacieho konania v zmysle zákona o odrodách. Zmluva z 2. januára 1994 je obchodnou zmluvou, ktorou nebol sťažovateľovi udelený súhlas majiteľa šľachtiteľských osvedčení na príslušné úkony. Vzhľadom na to, že sťažovateľ nemal s majiteľom šľachtiteľského osvedčenia uzavretú licenčnú zmluvu, nemá ani nárok na ukončenie množiteľského cyklu ako jedného

z osobitných práv spojených s obchodným využívaním odrody. Preto mu ani nemohla vzniknúť škoda, ktorú si uplatňuje.

Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo 20/2009 z 18. júna 2009 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok krajského súdu č. k. 4 Cb 6/04-249 zo 6. októbra 2008. Rozsudok sa stal právoplatným 18. augusta 2009. Predmetom odvolacieho konania bolo zaplatenie sumy 24 434 608,80 Sk z titulu náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom ÚKSÚP a ministerstva, ktorú si sťažovateľ uplatnil v zmysle zákona o zodpovednosti štátu. Sťažovateľ svoj nárok opiera o rozhodnutie ministerstva č. k. 5856/02-420 z 11. júla 2003, ktorým vyhovel podnetu na preskúmanie vlastného rozhodnutia č. k. 5856/2002-510 z 18. júna 2002 mimoodvolacieho konania a zrušil rozhodnutie ÚKSÚP, ako aj svoje potvrdzujúce rozhodnutie vydané v rámci odvolacieho konania. Z predložených rozhodnutí vyplýva, že začaté konania o prihláške k uznaniu porastov boli zastavené z dôvodu, že nebol predložený súhlas majiteľa šľachtiteľského osvedčenia, ktorý sa vyžaduje v prípade, ak ide o odrodu právne chránenú. Podľa rozhodnutia ministerstva z 11. júla 2003 protiprávne bolo deväť správnych konaní zastavených bez zisťovania skutočného stavu a zaobstarania potrebných dokladov. Najmä sa neskúmalo, či došlo, alebo nedošlo k zániku práva sťažovateľa na dokončenie množiteľského cyklu u zastupovaných odrôd po ukončení platnosti zmluvy z 2. januára 1994. Neskúmalo sa ani to, či sťažovateľ má, alebo nemá právo na obchodné využívanie odrôd. Z uvedeného vyplýva, že ministerstvo vo svojom zrušujúcom rozhodnutí vytklo formálne pochybenie. Toto formálne pochybenie však nie je v príčinnej súvislosti s tým, že sťažovateľ nedosiahol zisk a nespôsobilo mu ani inú škodu. Sťažovateľovi nič nebránilo, aby po právoplatnom zastavení konania opätovne podal prihlášky, a nič mu nebránilo ani žalovať správny orgán pre nečinnosť. Navyše sťažovateľ nedoložil do spisu pozitívne rozhodnutie, ale len rozhodnutie o formálnom pochybení správneho orgánu. Krajský súd preto správne uzavrel, že rozhodnutie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od preukázania príčinnej súvislosti medzi takýmto postupom a vzniknutou škodou. Z obsahu spisu sa dá ďalej zistiť, že sťažovateľ mal v konaní možnosť predkladať návrhy na dokazovanie, vyjadrovať sa na pojednávaní k výsledkom dokazovania a až po vyhlásení účastníkov, že nemajú žiadne návrhy na doplnenie dokazovania, vyhlásil

krajský súd dokazovanie za skončené. Sťažovateľovi preto nebolo znemožnené uplatnenie jeho procesných práv a nebola mu odňatá možnosť konať pred súdom.

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľ nepodal proti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo 20/2009 z 18. júna 2009 dovolanie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému krajským súdom pod sp. zn. 4 Cb 6/04 pre porušenie čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, ak neposkytujú ochranu týmto právam všeobecné súdy. Proti rozsudku krajského súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto poskytnutie ochrany označeným právam sťažovateľa v súvislosti s konaním vedeným krajským súdom prislúchalo v odvolacom konaní najvyššiemu súdu. Tým je vylúčená právomoc ústavného súdu.

V súvislosti s námietkami sťažovateľa, podľa ktorých došlo k porušeniu označených práv v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 6 Obo 20/2009 tým, že nemal už možnosť vyjadriť sa k písomnej záverečnej reči, ktorú žalovaná predložila po ukončení dokazovania (a), najvyšší súd rozhodol v odvolacom konaní bez nariadenia pojednávania, teda v neprítomnosti sťažovateľa (b), vyjadrenie žalovanej k odvolaniu nebolo sťažovateľovi doručené (c) a najvyšší súd nerozhodol o pripustení, či nepripustení dovolania podľa § 238 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (d), treba uviesť, že v tomto rozsahu je sťažnosť neprípustná.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Všetky uvedené námietky sťažovateľa (pod písmenom a, b, c a d) sú vlastne námietkami, podľa ktorých postupom všeobecných súdov mala byť sťažovateľovi odňatá možnosť ako účastníkovi konania pred súdom konať, keďže mu mali byť ním tvrdeným spôsobom odňaté určité zákonné procesné práva. Vzhľadom na to mohol sťažovateľ podať dovolanie, čo však podľa zistenia ústavného súdu neurobil. To zároveň znamená, že sťažovateľ nevyčerpal opravný prostriedok, ktorý mu zákon na ochranu označených práv účinne poskytol a na ktorého použitie bol oprávnený. Táto skutočnosť zakladá neprípustnosť sťažnosti a je dôvodom na jej odmietnutie v uvedenej časti.

Sťažovateľ ani len netvrdil (tým menej preukazoval), že k nevyužitiu opravného prostriedku došlo z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Preto z pohľadu ústavného súdu vôbec neprichádzal do úvahy prípadný postup podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Zvyšnú časť sťažnosti považuje ústavný súd za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou

o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Podľa názoru sťažovateľa v konaní dostatočným spôsobom preukázal, že mu bola spôsobená škoda nezákonným rozhodnutím ÚKSÚP a ministerstva, resp. ich nesprávnym úradným postupom podľa zákona o zodpovednosti štátu. Nezákonné rozhodnutie o zastavení konania o prihláškach sťažovateľa bolo ministerstvom v rámci mimoodvolacieho konania zrušené a sťažovateľ potom už nemal reálnu možnosť zamýšľané obchodné transakcie uskutočniť, čím mu vznikla škoda. Všeobecné súdy preto jeho vec posúdili spôsobom, ktorým sú porušené označené práva. Navyše krajský súd v rozpore so žalobnou požiadavkou právne kvalifikoval sťažovateľov nárok ako nárok na náhradu škody podľa Obchodného zákonníka, k čomu najvyšší súd žiadne stanovisko nezaujal.

Z pohľadu ústavného súdu treba konštatovať, že existencia nezákonného rozhodnutia ÚKSÚP a ministerstva bola nesporne preukázaná, lebo ich rozhodnutia o zastavení konania z 27. mája 2002 a 18. júna 2002 boli ďalším rozhodnutím ministerstva z 11. júla 2003 v rámci mimoodvolacieho konania zrušené. Vydaním týchto nezákonných rozhodnutí však sťažovateľovi bez ďalšieho škoda ešte nemohla vzniknúť. Tá by mu vznikla v príčinnej súvislosti s nezákonnými rozhodnutiami iba za podmienky, keby bol oprávnený zamýšľané obchodné transakcie (viazané na priaznivé rozhodnutie o jeho prihláškach) uskutočniť, teda keby mal potrebný súhlas majiteľa šľachtiteľského osvedčenia. Inými slovami, aj keby boli ÚKSÚP a ministerstvo včas a v prospech sťažovateľa rozhodli o jeho prihláškach, nebol by sťažovateľ mohol dosiahnuť plánované výnosy, pokiaľ nemal oprávnenie od majiteľa šľachtiteľského osvedčenia. Právne závery krajského súdu, podľa ktorých sťažovateľ takéto oprávnenie nemal, sa nejavia ani ako arbitrárne ale ani ako zjavne neodôvodnené. Ani

najvyšší súd týmto záverom krajského súdu nič nevytkol. Preto niet dôvodu, aby ústavný súd do nich zasiahol.

K dosiaľ uvedenému treba ešte dodať, že zisťovanie vzájomného vzťahu medzi sťažovateľom a majiteľom šľachtiteľského osvedčenia mali vykonať správne orgány, čo však neurobili. Práve túto skutočnosť im vytklo jednak ministerstvo v rámci mimoodvolacieho konania, ako aj Krajský súd v Trnave v rámci preskúmania neskorších rozhodnutí o opätovnom zastavení konania. Vzhľadom na to, že správne orgány tieto skutočnosti nezisťovali, museli si o nich utvoriť mienku všeobecne súdy, keďže ich posúdenie bolo vlastne predbežnou otázkou pre ustálenie, či sťažovateľovi mohla vzniknúť škoda v príčinnej súvislosti s nezákonnými rozhodnutiami.

Napokon treba uviesť, že najvyšší súd zaujal jednoznačné stanovisko, podľa ktorého sťažovateľom uplatnený nárok treba právne kvalifikovať podľa zákona o zodpovednosti štátu (teda nie podľa Obchodného zákonníka). Túto námietku sťažovateľa teda akceptoval.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. novembra 2009